

Jiddis jövevényszavak a magyar nyelvben

ajvé – jaj, ó jajj

ajvékol – jajveszékel

ajrah – ágrólszakadt, koldusszegény vendég

ajser – gazdag, módos, tehetős

amhórec – műveletlen, tudatlan ember, paraszt

ássze! – egészségedre! (tüsszentéskor)

áváde – persze, természetesen, hogyan, mindenképpen

azeszpónem – pimasz, szemtelen

balagán – rendetlen, zűrzavaros

baldóver – élelmes, ügyes, tekintélyes ember (tolvajnyelvből: 'lopást kitervelő tolvaj')

bálebósz – a ház ura (szó szerint: háztulajdonos)

balek – balfácán, szerencsétlen

balhé – botrány

barhesz – kalács

bárzli – vonat, villamos

behemót – nagydarab

bencsol – áldást mond (étkezés után)

besóresz – nyereség, haszon

betámt – bájos

biz Hundertcvangig – százhuszig (születésnap köszöntés)

blincsesz – palacsinta

bobemájsze – dajkamese

bóher – fiatalember; rabbiképző növendéke

bóvli - ócskaság

böhöm – hatalmas

brahi – tréfa, vicc

brajgesz – mérges

cefetül – rosszul, betegen

córesz – baj, szenvedés, nyomorúság, probléma, szegénység

csacsener – befolyásos ember csodálója, aki őt körülhízelgi, tetteit, mondásait túlbuzgóan helyesli

csakliz – elcsen, megkaparint

csehó/cseherli – kocsmá, lebuja, söröző

dafke – csak azért is

dajdajozik – énekel

dálesz – nyomor, szegénység

davenol – imádkozik

éca – ötlet

éceszgéber – tanácsadó

efser – talán, esetleg, lehet

elpaterol – eltesz szem elől, megszabadul vkitől

fárbrengen – együtt lenni, énekelni, tanulni, jó hangulatban inni és enni

fárher – vizsga, felelet, számonkérés

fárherol – vizsgázik, felel

feh – pfuj (nemtetszést kifejező szó)

féjgele – madárka

fuser – kontár

frúm – vallásos, istenfélő, judaizmus előírásait betartó zsidó

gajdesz – enyészet, pusztulás, pokol, halál

gajdol – ordibál, kornyikál, énekel

gajra megy – elromlik, tönkremegy, felbomlik

gáleh – (borotvált) keresztény pap

galíciáner – kelet-európai jiddis nyelvű, félpaszti zsidó, "kaftános"

ganef – tolvaj

gefilte fish – töltött hal

ger – zsidóságba betérő

gezeresz – felhajtás, cirkusz, zűrzavar

glatt – problémamentes, sima

goj – nem zsidó -(szó szerint: nép)

gólesz – diaszpóra (száműzetés)

gornist – semmi, senki, egyáltalán nem

hadova – üres beszéd

hadoválni – össze-vissza beszélni, mellébeszél

hajlak – szökés

hakni – előadóművész alkalmi fellépése vidéken

halef – kés

hámántásen – háromszög alakú zsidó sütemény, melyet Purim ünnepére szokás készíteni

handlé – kereskedő, ószeres

happol – elvesz, megragad, lop

hapsi – férfi

hargenol – megver

haver – barát

házer – disznó

héder – szoba

héderel – semmit tesz, tartózkodik valahol

hefszek – szünet

hejmis – otthonos, családi. zsidóknál kb. annyit tesz mint földi; "honfitárs"

hergel – bosszant

herót – undor

hevra – banda, társaság

hipis – bűnügyi motozás; házkutatás

hirig – verés, verekedés, pofon

hóhem – okos, ravasz, fölényes; nagyokos

homecol – lakást kovásztól megtisztít

hohmecol – okoskodik, körmönfontan érvel, bölcselkedik

hücpe – pimasz/-ság, szemtelen/-ség, vakmerőség

jajem – borraivaló

jampec – furcsa öltözetű léha fiatalember

jatt – borraivaló, megvesztegetési pénz

jerüse – örökség (tárgyi)

jontif – ünnep

jórcájt – évforduló

júdengássze – zsidó gettó

kajakos – erős

kajla – görbe, lekonyuló

kampec – vég

kapóresz – veszteség, kár, veszendőbe ment

kasa – jó, fajin

kaserol – mentegetőzik, magyarázkodik; tisztára mos

kecele – cicamica

knassz – ítélet

koffer – táska

kóser – jó, alkalmas

kóved – megtiszteltetés, dicsőség

kibic – kívülálló; nem száll be, de beleszól a játékba

klezmer – zsidó zenész

krach – csőd

krejzleráj – szatócsüzlet

krepláh – hússal töltött tészta (kb. ravioli)

kricsmi – kocsmá

kumzicc – dínom-dánom, zenés összejövetel, mulatság, találkozó

kvatter – keresztapa, maffiózó

kvitli – kártya, cetli, kívánságcédula

lébecol – könnyedén, gond nélkül él

leff – önbizalom, magabiztosság

lejmol – kéreget

lejnolás – olvasás

luftmensch – kb. 'romkocsmák félhomályában merengő' személy

macera – kellemetlen dolog, poklosság

macesz – ropogósra kisütött, vékony kovásztalan kenyértészta, melyet a zsidók pészah-kor fogyasztanak

mahlajka – nézeteltérés, vita, viszály

majci – kenyérdarabka

májem – nehéz helyzet

májemben hagy – pácban hagy

majré – aggodalom, félelem

májsze – történet, mese

mámelosn – anyanyelv

markecol – kirabol, fosztogat, betör (valahová), lop, rabol

mausztót – halott

mázli – szerencse

mázltov – gratuláció

mecíje – jó üzlet (olyan olcsó/annyira megéri, mintha találta volna valaki)

melák – nagydarab, hatalmas ember

meló – munka

mensch – nemeslelkű ember

mesüge – hülye, bolond

mesümed – kitért, hitehagyott, más vallásra áttért zsidó

mész – száműzetés (Pestről vidékre kerülni)

mismásol – elken, eltusol, homályosít, leplez

mísz – nem tetszetős, nem kíváncsú (fiatal nő); rosszkedvű, lehangolt

míszmahol – elkedvetlenít, lehangol, kedvét szegi

mohambé – Budapest

mókem – város

mólés – piás, italos

morasá – örökség (szellemi)

mószero – beárul

móz – fájer kártyajáték; pénz

muri – buli, mulatság

mükce – tiltott gyümölcs, tabu

náhesz – öröm, élvezet (szellemi értelemben)

nébih – gyámoltalan, nyámnylia, balfasz

nepper – csaló, üzér, üzleti felhajtó, gagyizós házaló

nu – nos

pacák – férfi

pacek – fej, búra

pájesz – fültincs, pajesz

párnósze – jövedelem, megélhetés

paterol – elküld

pászkenol – dönteni, határozni, döntvényt hozni (eredetileg halálikus kérdésekben)

pilpul – okoskodás, értelmetlen vita, hajszálhasogatás

plédlizik – kiszabadul, túlél

pléte – csőd, fizetéseképtelenség

pléte megy – csődbe megy

pónem – arc

póter – szabad

puca – hímvessző

rahedli – rengeteg, sok, csomó, halom

ráhmónesz – sajnálat, szánakozás; szánalomra méltó ember

rebah – haszon

rebecen – a rabbi felesége

rejnigol – kizsigerel

rifke – nő; prostituált

saccol – becsül (pl. időt, összeget)

sakter – mészáros

samesz – szolga, mindenek

sájgec – nem-zsidó (szitokszó, zsidókra használják)

sájle – kérdés

sajtli – páróka

séró – haj

siker – részeg

siksze – parasztlány (nem zsidó)

simlis – sunyi, szélhámos, tisztességtelen

sisere-had – zajos, gyerekekből álló embercsapat

skajah – szép munka, rendben, hurrá, o.k., ez remek, gratulálok

slamasztika – szorongatott helyzet, baj

sláhmónesz – ajándék

slemil – ügyetlen, két balkezű ember

slepp – kíséret

sleppel – cipel

slepptúra – áru teherkocsiról történő értékesítése

smasszer – őr, fegyőr

smokk – nagyképű ember (faszkalap, szó szerint: pénisz)

smonca – üres beszéd

smucig – fukar, irigy

smúz – beszéd, társalgás, fecsegés

smúzol – dumál, cseveg, fecseg, pletykál

snóder – adomány

snóderol – adományoz

snorrer – koldus, kéregető

sóher – fukar, pénztelen

sólet – bab, főtt hússal

srác – fiú

stetl – zsidó falu, városka

stika – titok

stikli – darab; trükk, csel

sügér – bolond

süve – gyász **száh** – sok, elég

szajré – holmi, lopott áru

szaszerol – kifigyel, kikémlel

szimhe – öröm, boldogság

tajtsiker – holtrészeg

tapenol – fogdos, tapogat

tarhál – kéreget, koldul

télakol – megszökik

tifle – keresztény templom

tóhesz – fenék

topis – rongyos

tré – elnyűtt, rossz minőségű, vacak

tréfa – vicc

tréfli – nem kóser

trenderli – négy oldalú pörgettyű gyerekeknek (oldalain egy-egy héber betűvel: nun, gimel, hé, sin)

tróger – faragatlan, nyers, mihaszna ember

untam – ügyetlen, félszeg, sótlan ember

vamzer – árulkodó, áruló, besugó

vigéc – házaló, ügynök; nagymenő

vihtigmahol – fontoskodik

vircsaft – társaság, ügyvezetés

vitib –özvegy

zágson – jól van az, nem érdekel, nem bánom

zájgezint – viszlát! (szó szerint: légy egészséges)

zengeráj – züllött hírű zenés kávéház, vendéglő, mulató; jiddis zugszínház

*Kapcsolat:
Fiumei Sebestyén
sebi.fiumei@gmail.com*

